

**1948 ÖNCESİ SOYKIRIM TANIMLAMALARI VE HRİSTİYAN DÜNYASININ
YERLİ HALKLARA UYGULADIĞI SOYKIRIMLAR**

*Abdullah ÇAKALLI
**Mehmet GEDİKLİ
***Ayşegül ÇOLAK
****Abdullah ÇOLAK
*****Çetin HÜSEYİNSİNOĞLU

Araştırma Makalesi

Makale Gönderme Tarihi

10. 11. 2023

Makale Kabul Tarihi

25. 11. 2023

Atıf Bilgisi

Chicago: Abdullah Çakallı, Mehmet Gedikli, Ayşegül Çolak, Abdullah Çolak, Çetin Hüseyinsinoğlu, “1948 Öncesi Soykırım Tanımlamaları Ve Hristiyan Dünyasının Yerli Halklara Uyguladığı Soykırımlar”, *International Journal of Eastern Mediterranean Studies*, Vol. 1, Issue: 3, 2023, ss. 355-380.

Apa: Çakallı, A., Gedikli, M., Çolak, A., Çolak, A., Hüseyinsinoğlu, Ç. (2023), “1948 Öncesi Soykırım Tanımlamaları Ve Hristiyan Dünyasının Yerli Halklara Uyguladığı Soykırımlar”, *International Journal of Eastern Mediterranean Studies*, Vol. 1, Issue: 3, ss. 355-380.

Özet

Amerika Birleşik Devletlerinin İkinci Dünya Savaşı’nda galip tarafın başını çekmesi, Avrupa’da özellikle Yahudilerin seslerini yükseltmesine ve kendilerine uygulanmamış olan bir soykırımı varmış gibi göstermek ve bunu Holocost adı altında kendi özellikleri yapabilmek için bir çok adım atmışlardır. Aralarından çıkan ve siyonizmin uşakları haline gelen bir çok yazar ve bilim adamı sözde soykırımı ispat etmek için yarışırken, Rafael Lemkin’in ortaya attığı Yahudi Soykırımı ilkesi, yine Siyonistlerin baskısı ile Birleşmiş Milletler’de kabul edilmiştir. 1948’de elde edilen bu başarı sonrasında özellikle Siyonistler tarafından gelecekte bir başka sebebe bağlı olarak ortaya çıkabilecek iddiaları sindirmek amacıyla Amerika kıtasında ve Asya kıtasında Hristiyan dünyasının uyguladığı soykırımlara bahaneler üretmek ve bu soykırımlarda insan unsurunun dışında etmenler de olduğunu ortaya koymaya çalışan bir çok yayın yapıldığı görülmektedir.

Bu makalede de Avrupa kökenli ve özellikle Yahudi sever sözde bilim adamlarının Amerikalı ve Avrupalı paydaşlarının 1948 öncesinde işlenen soykırımlara kılıf uydurmadaki yarışları üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Amerika, Avrupa, Soykırım, Siyonizm, Yahudi

* Müdür Yardımcısı, Yeşilkent Anadolu lisesi, 27acakalli@gmail.com, Orcid: 0009-0000-6881-5466

** Müdür yardımcısı, Hacı Ali Nurlu Anadolu Lisesi, mehatge@hotmail.com, Orcid: 0009-0005-4952-2437

*** Müdür Yardımcısı, Karkın Cumhuriyet İlkokulu, aysegulcolak81@gmail.com, Orcid: 0009-0003-2050-3510

**** Öğretmen, Konya Bilim ve Sanat Merkezi, colak.abdullah@hotmail.com, Orcid: 0000-0001-8896-4127

***** Müdür Yardımcısı, Hacı Ali Nurlu Anadolu Lisesi, defnedanyel@gmail.com, Orcid: 0009-0002-6097-8978

Abstract

The fact that the United States of America led the victorious side in the Second World War caused the Jews in Europe, in particular, to raise their voices and they took many steps to present it as if there was a genocide that was not committed against them, and to carry it out on their own under the name of Holocaust. While many writers and scientists, who became the servants of Zionism, competed to prove the so-called genocide, the principle of the Holocaust put forward by Rafael Lemkin was accepted in the United Nations, again under the pressure of the Zionists. After this success achieved in 1948, it is seen that many publications were made trying to produce excuses for the genocides committed by the Christian world in the American continent and the Asian continent in order to suppress the claims that may arise in the future due to another reason, especially by the Zionists, and to reveal that there were factors other than the human element in these genocides. .

This article will focus on the race of European-origin and especially Jewish-loving so-called scientists and their American and European partners to cover up the genocides committed before 1948.

Key Words: America, Europe, Genocide, Zionism, Jew

Giriş

Yerli halkların soykırımı veya yerleşimci soykırımı, yerleşimci sömürgeciliği sürecinde [yerli halk](#) topluluklarının yok edilmesidir. Patrick Wolfe'a göre yerli nüfusun soykırımı özellikle yerleşimci sömürgecilik vakalarında muhtemeldir, bazı akademisyenler yerleşimci sömürgeciliğin doğası gereği soykırımcı olduğunu savunurken¹ diğerleri soykırım teriminin geçerli olmadığını savunmaktadır.²

Soykırım kavramı 20. yüzyılın ortalarında [Raphael Lemkin](#) tarafından ortaya çıkarılırken, [İngiliz](#) ve [İspanyol imparatorlukları](#) gibi çeşitli Avrupa sömürge güçlerinin genişlemesi ve daha sonra yerli topraklarda kolonilerin kurulması, Amerika, Avustralya, Afrika ve Asya'daki yerli gruplara yönelik soykırımcı şiddet eylemlerini sıklıkla içeriyordu. Lemkin'e göre, kolonizasyon kendi içinde "özünde soykırım" idi. İkinci aşamada, yeni gelenler kendi yaşam tarzlarını yerli gruba empoze eder. Belirli olayların soykırım olarak adlandırılması genellikle tartışmalıdır. [David Maybury-Lewis](#)'e göre, soykırımın emperyal ve sömürgeci biçimleri iki ana yolla hayata geçirilir; ya kaynak çıkarma ya da sömürgeci yerleşimler amacıyla sömürülebilir hale getirmek için toprakların orijinal sakinlerinden kasıtlı olarak temizlenmesi ya da yerli halkların sömürgeci veya emperyalist kaynak çıkarma projelerinde zorunlu işçi olarak çalıştırılması yoluyla³.

Aralarında Lemkin'in de bulunduğu bazı bilim adamları, bazen etnokırım olarak

1 Short, Damien (2016). Redefining Genocide: Settler Colonialism, Social Death and Ecocide (İngilizce). Bloomsbury Publishing s. 69.

2 Sousa, Ashley (2016). "Ethnic Cleansing and the Indian: The Crime That Should Haunt America by Gary Clayton Anderson". Journal of Southern History. 82 (1): 135-136;

Wolfe, Patrick (2006). "Settler colonialism and the elimination of the native". Journal of Genocide Research. 8 (4): 387

adlandırılan [kültürel soykırımın](#) da tanınması gerektiğini savundular. Bir halk grubu varlığını sürdürebilir, ancak grup kimliğinin temeli olan kültürel ve dini uygulamalarının yasaklanmasıyla grup kimliğini sürdürmesi engelleniyorsa, bu da bir tür soykırım olarak kabul edilebilir. Bu tür bir soykırım olarak kabul edilebilecek örnekler arasında Çin Hükûmeti tarafından [Tibetlilere](#) ve [Uygurlara](#) yapılan muamele, Amerika Birleşik Devletleri vatandaşları ve Birleşik Devletler hükûmetinin ajanları tarafından [Yerli Amerikalılara](#) yapılan muamele ve Kanada hükûmeti tarafından [Birinci Milletler halklarına](#) yapılan muamele sayılabilir⁴. Soykırım kavramı 1944 yılında [Raphael Lemkin](#) tarafından ortaya atılmıştır. Ona göre soykırım⁵:

“Yeni kavramlar yeni terimler gerektirir. "Soykırım" ile bir ulusun ya da etnik bir grubun yok edilmesini kastediyoruz. Yazar tarafından eski bir uygulamanın modern gelişimini ifade etmek üzere icat edilen bu yeni kelime, eski Yunanca genos (ırk, kabile) ve Latince cide (öldürme) kelimelerinden türetilmiş olup, bu haliyle tyrannicide, homicide, infanticide vb. kelimelere karşılık gelmektedir. Genel olarak soykırım, bir ulusun tüm üyelerinin toplu olarak öldürülmesi dışında, bir ulusun derhal yok edilmesi anlamına gelmez. Daha ziyade, grupların kendilerini yok etmek amacıyla ulusal grupların yaşamının temel dayanaklarını yok etmeyi amaçlayan farklı eylemlerin koordineli bir planını ifade etmek için kullanılır. Böyle bir planın hedefleri, ulusal grupların siyasi ve sosyal kurumlarının, kültürlerinin, dillerinin, milli duygularının, dinlerinin ve ekonomik varlıklarının parçalanması ve bu gruplara mensup bireylerin kişisel güvenliklerinin, özgürlüklerinin, sağlıklarının, onurlarının ve hatta hayatlarının yok edilmesi olacaktır. Soykırım, bir varlık olarak ulusal gruba yöneliktir ve söz konusu eylemler, bireysel sıfatlarıyla değil, ulusal grubun üyeleri olarak bireylere yöneliktir”⁶.

[II.Dünya Savaşı](#) ve [Holokost](#)'tan sonra, bu soykırım kavramı 1948 yılında [Birleşmiş](#)

³ Ashley, "Ethnic Cleansing and the Indian: ...” p. 388.

⁴ "[President Carter on the AIRFA](#)". 11 Mart 2007 tarihli kaynağından (Erişim tarihi: 09 Aralık 2023).

⁵ [Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi](#), Madde 2.

⁶ [Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi](#), Madde 2. [Lemkin 2008](#), s. 79 "Soykırım' ile bir etnik grubun yok edilmesini kastediyoruz ... Genel olarak soykırım, bir ulusun tüm üyelerinin toplu olarak öldürülmesi dışında, bir ulusun derhal yok edilmesi anlamına gelmez. Daha ziyade, grupların kendilerini yok etmek amacıyla, ulusal grupların yaşamının temel dayanaklarını yok etmeyi amaçlayan farklı eylemlerin koordineli bir planını ifade etmek için kullanılır. Böyle bir planın hedefleri, ulusal grupların siyasi ve sosyal kurumlarının, kültürlerinin, dillerinin, milli duygularının, dinlerinin ve ekonomik varlıklarının parçalanması ve bu gruplara mensup bireylerin kişisel güvenliklerinin, özgürlüklerinin, sağlıklarının, onurlarının ve hatta hayatlarının yok edilmesi olacaktır." (Roman Serbyn, Lemkin on Genocide of Nations, Journal of International Criminal Justice, Volume; 7, Issue; 1, March 2009, pp. 123–130).

[Milletler](#) tarafından kabul edilmiştir. Lemkin'e göre soykırım geniş bir şekilde tanımlanmıştı ve ister toplu katliamlar yoluyla fiziksel olsun, ister baskı ve yerli yaşam biçimlerinin yok edilmesi yoluyla kültürel ya da psikolojik olsun, belirli bir etnik grubu yok etmeye yönelik tüm girişimleri içeriyordu. BM'nin [uluslararası hukukta](#) kullanılan tanımı Lemkin'in tanımından daha dardır ve soykırımın "ulusal, etnik, ırksal veya dini bir grubu [kısmen veya tamamen yok etmek amacıyla](#) işlenen aşağıdaki eylemlerden herhangi biri" olarak tanımlanmaktadır⁷:

(a) "Grup üyelerini öldürmek;" (b) "Grubun üyelerine ciddi bedensel veya zihinsel zarar vermek;" (c) "Grubun fiziksel olarak tamamen veya kısmen yok olmasına yol açacak yaşam koşullarını kasıtlı olarak uygulamak;" (d) "Grup içinde doğumları önlemeye yönelik tedbirler uygulamak;" (e) "Grubun çocuklarını zorla başka bir gruba nakletmek."

Tarihsel bir olayın soykırım olarak kabul edilip edilmeyeceğinin belirlenmesi akademik bir tartışma konusu olabilir. Tarihçiler genellikle, yerli halklara yönelik sömürgeci şiddeti doğası gereği soykırım olarak gören Lemkin'inki gibi daha geniş tanımlardan yararlanırlar⁸.

Lemkin şöyle yazmıştır: "Soykırımın iki aşaması vardır: biri, ezilen grubun ulusal yapısının yok edilmesi; diğeri, ezenin ulusal yapısının dayatılması. Bu dayatma da, kalmasına izin verilen ezilen nüfusa ya da nüfusun uzaklaştırılması ve bölgenin ezenin kendi vatandaşları tarafından kolonileştirilmesinden sonra yalnızca bölgeye yapılabilir."⁹

Örneğin, [Amerika'nın sömürgeleştirilmesi](#) örneğinde, [Amerika'nın yerli halkı](#) ilk dönemde %90'a varan oranda azalmıştır. Yüzyıllar süren Avrupa kolonizasyonunun ardından, nüfusun ne kadarının soykırıma atfedilebileceği tartışmalıdır çünkü hastalık, hastalığın kısmen kasıtsız olarak ortaya çıkması nedeniyle bu düşüşün ana nedeni olarak kabul edilmektedir¹⁰. Bazı soykırım akademisyenleri, [hastalık](#) kaynaklı nüfus düşüşlerini bir grubun diğerine yönelik soykırım saldırganlığından ayırmaktadır. Bazı akademisyenler soykırım

⁷ [Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi](#), Madde 2.

⁸ McDonnell, Michael A.; Moses, A. Dirk (December 2005). "Raphael Lemkin as historian of genocide in the Americas". *Journal of Genocide Research*. 7 (4): 501.

⁹ McDonnell, - Moses, "Raphael Lemkin as historian of genocide in the Americas", p. 501.

¹⁰ Henderson, Donald A.; Inglesby, T. V.; Bartlett, J. G.; Ascher, M. S.; Eitzen, E.; Jahrling, P. B.; Hauer, J.; Layton, M.; McDade, J.; Osterholm, M. T.; O'Toole, T.; Parker, G.; Perl, T.; Russell, P. K.; Tonat, K. (1999). "Smallpox as a Biological Weapon. Medical and Public Health Management". *JAMA*. 281 (22): 2127-2137.

yapma niyetinin gerekli olmadığını, çünkü bir soykırımın yerleşimcilerin, sömürge ajanlarının veya devlet ajanlarının azınlık gruplarına karşı şiddet eylemleri gerçekleştirdiği küçük çatışmaların kümülatif sonucu olabileceğini savunmaktadır. Diğerleri ise [Avrupa hastalıklarının birçok Yeni Dünya nüfusu üzerindeki korkunç sonuçlarının](#) farklı soykırım şiddeti biçimleriyle daha da kötüleştiğini ve kasıtlı ölümler ile kasıtsız ölümlerin birbirinden kolayca ayrılamayacağını savunmaktadır. Bazı akademisyenler Amerika'nın sömürgeleştirilmesini soykırım olarak değerlendirmektedir, çünkü bunun büyük ölçüde belirli etnik grupların sistematik olarak sömürülmesi, ortadan kaldırılması ve yok edilmesi yoluyla başarıldığını ve bu tür hastalıkların çoğalması için ortam ve koşullar yaratacağını savunmaktadırlar.¹¹

Tai S Edwards ve Paul Kelton tarafından 2020 yılında yapılan bir araştırmaya göre, son zamanlarda yapılan çalışmalar "sömürgecilerin yerlileri enfeksiyona karşı savunmasız hale getiren, ölüm oranlarını artıran ve nüfusun toparlanmasını engelleyen koşulların yaratılmasında sorumluluk taşıdığını göstermektedir. Bu sorumluluk, Amerika'yı insansızlaştırmak için daha kasıtlı ve doğrudan şiddet biçimleriyle kesişti... mikroplar artık Amerikan soykırımlarını inkar etmenin temeli olamaz."

Amerika'nın Yerli Halkları 1948 Öncesi Uygulanan Soykırımları Örtbas Etmeye Yönelik Taraflı Tanımlar

İlk [Amerika'nın İspanya tarafından sömürgeleştirilmesi](#) sırasında, özellikle [Afro-Avrasya hastalıklarından](#) kaynaklı salgınının yayılması sonucu sekiz milyon kadar yerli insanın öldüğü tahmin edilmektedir.¹² Eş zamanlı olarak, Avrupalılar tarafından Amerikan yerlilerine karşı yürütülen savaşlar ve zulümler de yüz binlerce ila milyonlarca insanın ölümüyle sonuçlanmıştır. Amerikan yerlilerine kötü muamele ve öldürme, Kanada, Amerika Birleşik Devletleri, Meksika, Arjantin, Brezilya, Paraguay ve Şili'ye dönüşecek bölgeler de dahil olmak üzere Amerika'nın her bölgesinde yüzyıllar boyunca devam etmiştir. Amerika Birleşik Devletleri'nde bazı akademisyenler (aşağıda listelenen örnekler) [Kızılderili Savaşları](#) ve [apaçık kader \(Manifest Destiny\)](#) doktrininin soykırıma katkıda bulunduğunu belirtmekte, en önemli olaylardan biri olarak [Gözyaşı Yolu](#) gösterilmektedir. Öte yandan [Tevratta](#) yer alan

¹¹ Ostler, Jeffrey (2019). Surviving Genocide: Native Nations and the United States from the American Revolution to Bleeding Kansas. Yale University Press. ss. 13-17, 381; Resendez, Andres (2016). The Other Slavery: The Uncovered Story of Indian Enslavement in America. Houghton Mifflin. ss. 216-217.

[Kenan](#) halkları denen [Amalekler](#) başka olmak üzere çeşitli halklara yönelik ifadeler ve bunlara yönelik [Herem](#) uygulamaları da dini [hurafeler](#) de bu uygulamaların buralara taşınıp Hristiyanlarca Afrika ve Amerika'daki ve çeşitli sömürge'deki halkları aynı kategoride¹³ görüp muamele yapmasına zemin hazırlamış olabilir.¹⁴

Buna karşılık, [Oregon Üniversitesi](#)'nden [Jeffrey Ostler](#)'in 2019 tarihli bir kitabı, soykırımın konuyla ilgili akademik çalışmalarda çoğunluk görüşü olmadığını savunuyor ve şöyle yazıyor;

1992'den bu yana, Amerika kıtasında topyekûn, acımasız ve yaygın bir soykırım olduğu argümanı, Yerli çalışmaları ve soykırım çalışmalarının bazı alanlarında kabul görmeye başlamıştır. Ancak bu argümanın ABD tarihi veya Amerikan Kızılderili tarihi alanındaki ana akım çalışmalar üzerinde çok az etkisi olmuştur. Akademisyenler belirli eylemlere, olaylara, dürtülere ve etkilere soykırımsal olarak işaret etmeye eskisinden daha meyillidir, ancak soykırım bu alanlardaki çalışmalarda anahtar bir kavram haline gelmemiştir.¹⁵

Bazı akademisyenler [etnik temizlik](#) terimini daha uygun bir tanımlama olarak görmektedir. Ethnic Cleansing: The Crime That Should Haunt America (Etnik Temizlik: Amerika'nın Peşini Bırakmaması Gereken Suç) adlı kitabında ayrıntılı olarak anlattığı üzere, tarihçi Gary Anderson soykırımın Amerikan tarihinin hiçbir dönemine uygulanamayacağını, zira "Orta Avrupa, Kamboçya ya da Ruanda'daki olaylara benzer ölçekte kitlesel katliam politikalarının hiçbir zaman uygulanmadığını" ısrarla vurgulamakta, ancak etnik temizliğin gerçekleştiğini savunmaktadır.

Amerikan Kökenli Yok Edişlerin Soykırım Olarak Sınıflandırılıp Sınıflandırılmamasına Yönelik Uydurma Gerekçeler

Çalışmalarında bu tarihi soykırım bağlamında inceleyen tarihçiler ve akademisyenler

¹² Wilson, James (1998). The Earth Shall Weep: A History of Native America (İngilizce). Grove Press. s. 49.

¹³ Avrupalı özellikle ilk gelen İspanyollara göre bu milletler Nuh'un Milletler Tablosu'na göre Ham'ın oğlu Kenan'ın soyundan gelmez. Bu milletler Yafet soyundan (Avrupalılarında bu soydan geldiğine inanılır) ve Şem (Sam) soyundan geleceklere köle olacak Tekvin 9:18-27 veya hereme yani soykırıma uğrayacak ırk 1 Samuel 15:3; Tesniye 20:17; Yeşu 3:10 aynı zamanda Hristiyanlık karşıtı putperestliğe mensup yoldan sapan kişiler, kafirler, sapıklardır.

¹⁴ Grenke, Arthur, God, greed, and genocide: the Holocaust through the centuries, New Academia Publishing, 2005, pp. 17-18.

¹⁵ Bk. Ostler, Jeffrey (28 Mayıs 2019). Surviving Genocide. Yale University Press.

arasında tarihçi Jeffrey Ostler,¹⁶ tarihçi David Stannard,¹⁷ antropolojik demograf Russell Thornton¹⁸ yer almaktadır. (Cherokee Nation), tarihçi Vine Deloria, Jr. (Standing Rock Dakota) ve Russell Means (Oglala Lakota) ve Ward Churchill gibi aktivistler. Stannard, American Holocaust adlı kitabında, Amerika kıtasındaki sömürgeleştirme olaylarını 1948 BM Cenova Soykırım Sözleşmesi'nde yazılı soykırım tanımıyla karşılaştırmakta ve şöyle yazmaktadır:

“BM dilinin ışığında -hatta bazı gevşek yapılarını bir kenara bırakırsak- on altıncı, on yedinci, on sekizinci ve on dokuzuncu yüzyıllarda Amerika'da neler yaşandığını bilmek ve bunların soykırım olduğu sonucuna varmamak mümkün değildir.”

Thornton savaş, şiddet ve katliamların doğrudan sonuçlarını soykırım olarak tanımlar ve bunların çoğu etnik grupların tamamını yok etme etkisine sahiptir. Siyaset bilimci Guenter Lewy, "Kızılderili nüfusundaki azalmanın yüzde 90'ı hastalıklardan kaynaklanmış olsa bile, geriye kötü muamele ve şiddetten kaynaklanan büyük bir ölü sayısı kaldığını" belirtmektedir.¹⁹ Etnik çalışmalar profesörü Roxanne Dunbar-Ortiz şöyle demektedir:

Varsayılan pozisyonun savunucuları, daha ölümcül olmasa da eşit derecede ölümcül olan diğer nedenlere rağmen hastalık nedeniyle azalmayı vurgulamaktadır. Bunu yaparken de Amerika'nın sömürgeleştirilmesinin, sadece hastalığa karşı bağışıklığı olmayan nüfusların trajik kaderi değil, planlı bir soykırım olduğunu kabul etmeyi reddetmektedirler.²⁰

1900 yılına gelindiğinde Amerika'daki yerli nüfusu %80'den fazla, bazı bölgelerde ise %98'e varan oranlarda azalmıştır. Sömürgeciliğin ilk yüzyılında çiçek, kızamık ve kolera gibi hastalıkların etkileri ölü sayısına büyük katkıda bulunurken, sömürgeciler tarafından Kızılderililere karşı uygulanan şiddet, yerinden edilme ve savaşlar sonraki yüzyıllarda ölü sayısına katkıda bulunmuştur.²¹ American Philosophy: From Wounded Knee to the Present

¹⁶ Ostler, Jeffrey (2009). *Surviving Genocide: Native Nations and the United States from the American Revolution to Bleeding Kansas*. Yale University Press. s. 13

¹⁷ Bk. Juang, Richard; Baker, Josiah; Shannon, Matthew (2008). Juang, Richard M.; Morrisette, Noelle (Ed.). *Africa and the Americas: Culture, Politics, and History*.

¹⁸ Ehle, John (1988). *Trials of Tears: The Rise and Fall of the Cherokee Nation*. Doubleday. ss. 390-92. ISBN 978-0-385-23954-7. 10 Haziran 2016 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 22 Eylül 2016.

Thornton, Russel (1 Haziran 1992). "Demography of the Trail of Tears". Anderson, William L. (Ed.). *Cherokee Removal: Before and After*. University of Georgia Press. ss. 75-93.

¹⁹ Lewy, Guenter (2007). "Were American Indians the Victims of Genocide?". *History News Network*. 2 Mart 2009 tarihinde kaynağından arşivlendi. (Erişim tarihi: 09 Aralık 2023).

²⁰ *An Indigenous Peoples' History of the United States*; Roxanne Dunbar-Ortiz; Beacon Press; 2014; Pgs. 41–42

²¹ Aufderheide, Rodríguez-Martín & Langsjoen (1998), s. 205; Aufderheide, Arthur C.; Rodríguez-Martín, Conrado; Langsjoen, Odin (13 Mayıs 1998). *The Cambridge Encyclopedia of Human Paleopathology*. Cambridge University Press. ISBN 9780521552035. Archived from the original on 5 Aralık 2022. Erişim tarihi: 30 Haziran 2016.

(2015) adlı kitapta ayrıntılı olarak anlatıldığı üzere;

Ayrıca, yarımkürenin ortak tarihinin, her ikisi de son 500 yıldaki Avrupa istilalarının mirasının bir parçası olan soykırım ve kölelik gibi ikili trajedilerle çerçevelenmiş bir tarih olduğu da açıktır. Hem kuzey hem de güneydeki yerli halklar yerlerinden edilmiş, hastalıklardan ölmüş ve Avrupalılar tarafından kölelik, tecavüz ve savaş yoluyla öldürülmüştür. 1491 yılında batı yarımkürede yaklaşık 145 milyon insan yaşıyordu. 1691 yılına gelindiğinde Amerikan yerlilerinin nüfusu yüzde 90-95 oranında, yani yaklaşık 130 milyon kişi azalmıştı.²²

Bununla birlikte, Kolomb öncesi nüfus rakamlarını tahmin etmek, kanıtların parçalı yapısı nedeniyle zordur. Tahminler 8 ila 112 milyon arasında değişmektedir. Russel Thornton, on altıncı yüzyılın ilk yarısında "tesadüfi temas sonucu, hatta doğrudan temas olmaksızın, hastalığın bir Amerikan Kızılderili kabilesinden diğerine yayılmasıyla ortaya çıkan" feci salgın hastalıklar ve nüfus kayıpları yaşandığına dikkat çekmiştir. Thornton ayrıca, Malthus'un "nüfuslar herhangi bir teknoloji düzeyinde kendilerine sunulan gıdanın sınırlarına kadar ve ötesinde artma eğilimindedir" varsayımına dayanan daha yüksek Yerli nüfus tahminlerine de meydan okumuştur.²³

University College London'dan coğrafyacılar göre, Amerika kıtasının Avrupalılar tarafından sömürgeleştirilmesi, yaklaşık 55 milyon veya yerel nüfusun %90'ı gibi çok sayıda insanın ölümüne yol açmıştır, bu iklim değişikliği ve küresel soğuma ile sonuçlandı.²⁴ Araştırmanın ortak yazarlarından UCL Coğrafya Profesörü Mark Maslin, büyük ölü sayısının Avrupa ekonomilerini de güçlendirdiğini belirtiyor: "Amerika kıtasının nüfusunun azalması, istemeden de olsa Avrupalıların dünyaya hükmetmesine olanak sağlamış olabilir. Bu aynı zamanda Sanayi Devrimi'ne ve Avrupalıların bu egemenliği sürdürmesine de olanak sağlamıştır."²⁵

Amerika'nın İspanyol Hristiyan Kolonizasyonu

²² McKenna, Erin, and Scott L. Pratt. 2015. *American Philosophy: From Wounded Knee to the Present*. Bloomsbury. p. 375.

²³ Thornton, Russell; Stannard, David E. (1994). "American Holocaust: Columbus and the Conquest of the New World". *The Journal of American History*. 80 (4), p. 1428.

²⁴ Hadden, John (6 Şubat 2019). "'Little Ice Age' caused by death of 55-million Indigenous people after colonization: study - National". *Global News*. 24 Ağustos 2023 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 24 Ağustos 2023; Koch, Alexander; Brierley, Chris; Maslin, Mark M.; Lewis, Simon L. (2019). "Earth system impacts of the European arrival and Great Dying in the Americas after 1492". *Quaternary Science Reviews*. 207: 13-36

²⁵ Kent, Lauren (1 Şubat 2019). "European colonizers killed so many Native Americans that it changed the global climate, researchers say". *CNN*. 13 Ağustos 2019 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 1 Şubat 2019

16. yüzyıla ait bir Hollanda Devrimi sırasında Amerika'da İspanyol zulmünü resmeden Flaman Protestan Theodor de Bry illüstrasyonu, Las Casas' 'Brevisima relación de la destrucción de las Indias (Hint Adaları'nın Yok Edilişinin Kısa Bir Anlatımı) adlı eserinde Dominiken rahip Bartelome de Las Casas'ın anlattığı, Hispaniola'nın fethi sırasında İspanyolların Yerli halklara yaptığı işkenceleri tasvir etmektedir. Bartolomé

şöyle yazmıştır: "Ayakları neredeyse yere değecek kadar büyük, ancak alçak yapılmış bazı Gibbetler diktiler, her biri Kurtarıcımızın ve 12 Havarisinin Onuruna ve Hürmetine (küfürle söyledikleri gibi) On Üç Kişiyi taşıyacak şekilde düzenlenmişti, üzerlerinde asılı dururken onları kül etmek için bir Ateş yaktılar"²⁶

İlk İspanyolların Amerika'yı fethi sırasında, modern çağın ilk büyük ölçekli soykırım eylemi olarak tanımlanan bir dizi olayda özellikle Afro-Avrasya hastalıklarının yayılması nedeniyle sekiz milyon kadar Yerli'nin öldüğü tahmin edilmektedir²⁷.

Karayipler'deki Tainolara yönelik vahşet ve sistematik imha eylemleri, Dominiken rahibi Bartolomé de las Casas'ı İspanyolca: Brevisima relación de la destrucción de las Indias ('Hint Adaları'nın Yok Edilişinin Kısa Bir Anlatımı') adlı kitabını yazmaya ve 1542'de yayınlamaya sevk etti; bu kitap batı dünyasında geniş yankı uyandırdı ve yazıldığı yıl İspanya Kralının tüm İspanyol topraklarında Kızılderililerin İyi Muamele Görmesi ve Korunması için Yeni Hint Adaları Kanunları adlı fermanını yayınlamaya zorlamada, Amerika'daki yerli halklara yönelik köleliğin kaldırılmasına katkıda bulundu.

Las Casas, İspanyol kolonisi Hispaniola'daki yerli nüfusun birkaç on yıl içinde 400.000'den 200'e düştüğünü yazmıştır. Yazıları, Charles Gibson'ın "İspanyol İmparatorluğu'nun zalim, bağınaz, yozlaşmış, sömürücü ve gerçekliğin ötesinde kendini beğenmiş olarak görüldüğü birikmiş propaganda ve Hispanofobi geleneği" olarak tanımladığı İspanyol Kara Efsanesinin ortaya çıkmasına neden olanlar arasındaydı.²⁸

Davis, Kaliforniya Üniversitesi'nden tarihçi Andrés Reséndez, hastalık bir faktör olsa

²⁶ Las Casas, Bartolomé (1992). A Short Account of the Destruction of the Indies. London, England: Penguin Classics. s. 9.

²⁷ Bk. "La catastrophe démographique" [The Demographic Catastrophe]. L'Histoire (Fransızca) (322): 17. July–August 2007.

²⁸ Gibson, Charles. "The Colonial Period in Latin American History". Hathi Trust. Service Center for Teachers of History. 7 Eylül 2020 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 15 Kasım 2019.

da, maruz kaldıkları sürekli köleleştirme olmasaydı Hispaniola'nın yerli nüfusunun Kara Ölüm sonrasında Avrupalılar gibi toparlanacağını ileri sürmektedir.²⁹ Bu insani faktörler arasında köleliğin Hispaniola nüfusunun "en büyük katili" olduğunu ve "1492 ile 1550 yılları arasında kölelik, aşırı çalışma ve kıtlık bağlantılarının Karayipler'de çiçek, grip veya sıtmadan daha fazla yerliyi öldürdüğünü" söylemektedir."³⁰

Noble David Cook, Kara Efsane Amerika'nın fethi hakkında şunları söylemiştir: "Eski ve Yeni Dünya temasından sonraki ilk yüzyılda öldüğü bildirilen milyonlarca kişiyi öldürmek için çok az İspanyol vardı." Bunun yerine, ölü sayısının bazı tahminlere göre Kızılderili popülasyonlarında %80-90 ölüm oranına sahip çiçek hastalığı gibi hastalıklardan kaynaklandığını tahmin etmektedir. Ancak tarihçi Jeffrey Ostler, İspanyol kolonizasyonunun hastalıkların yayılması için gerekli koşulları yarattığını, örneğin Hernando de Soto'nun 1539'da Güney Amerika'ya yaptığı seferin "üyelerinin çiçek ya da kızamık geçirmiş olma ihtimalinin çok düşük olduğunu dikkatli çalışmalarla ortaya koyduğunu" savunmuştur. Bunun yerine, seferin neden olduğu aksaklıklar, Amerika'da zaten mevcut olan frengi ve dizanteri ile doğu yarımküreden yeni getirilen bir hastalık olan sıtma gibi hastalıklara karşı yerli halkın savunmasızlığını artırmıştır."³¹

Amerika'nın ilk fethi tamamlandıktan sonra İspanyollar 1503 yılında encomienda sistemini uygulamaya koydu. Teoride "encomienda", kültürel asimilasyonu ve Katolikliğe dönüşümü teşvik etmek için Yerli halk gruplarını İspanyol gözetimi altına aldı, ancak pratikte yüksek ölüm oranıyla acımasız koşullar altında yasal olarak onaylanmış zorla çalıştırma ve doğal kaynak sömürüsüne yol açtı. İspanyollar, sayılarının tükenmez olduğuna inandıkları Yerli halkları yok etmek için yola çıkmamış olsalar da, eylemleri Aravaklar gibi tüm kabilelerin yok olmasına yol açtı. Her altı ayda bir işçilerin üçte birinin öldüğü madenlerde birçok Aravak ölümcül zorla çalıştırma nedeniyle hayatını kaybetti. Tarihçi David Stannard'a göre encomienda, "Orta ve Güney Amerika'daki milyonlarca yerli halkı erken ve acı verici ölümlere sürükleyen" bir soykırım sistemiydi.³²

İspanyol ve Portekizlilerin Amerika'daki yerli halklara yönelik soykırımları, yerli

²⁹ Bk. Trever, David (13 Mayıs 2016). "The new book 'The Other Slavery' will make you rethink American history". Los Angeles Times.

³⁰ Reséndez, Andrés (2016). The Other Slavery: The Uncovered Story of Indian Enslavement in America. Houghton Mifflin Harcourt. s. 17.

³¹ Ostler, Jeffrey (2009). Surviving Genocide: Native Nations and the United States from the American Revolution to Bleeding Kansas. Yale University Press. s. 13.

nüfusun yaklaşık %90'ını, tarımın ve altyapının çoğunu yok etmiştir. Ekolog Simon Lewis ve jeolog Mark Maslin'e göre, bu soykırımların kapsamı o kadar genişti ki, orman rejenerasyonu ek karbon tutulması ile sonuçlandığı için 1550 ve 1700 yılları arasında küresel sıcaklık düşüşüne neden oldu. UC Riverside profesörü Clifford Trafzer'e göre, 1760'larda Gaspar de Portolà ve Junípero Serra önderliğinde Kaliforniya'yı güçlendirmek için gönderilen bir keşif gezisine ise kölelik, zorla din değiştirme ve hastalık bulaştırma yoluyla soykırım damgasını vurmuştur.³³

Amerika Kıtasının İngiliz Sömürgeciliği

Kunduz Savaşları

On yedinci yüzyıldaki Kunduz Savaşları sırasında İrokualar diğer Mohikanlar, Huronlar, Neutral Konfederasyonu, Erielileri, Susquehannock (Conestoga),kuzey Algonkinler dahil olmak üzere birçok büyük kabile konfederasyonunu etkili bir şekilde yok etmiştir ve İrokualar tarafından uygulanan savaş tarzının aşırı acımasızlığı ve yok edici doğası, bazı tarihçilerin bu savaşları İrokua Konfederasyonu tarafından işlenen soykırım eylemleri olarak etiketlemesine neden oldu.³⁴

Kalinago Soykırımı, 1626

Kalinago soykırımı, 1628 yılında İngiliz ve Fransız yerleşimciler tarafından Saint Kitts'te yaklaşık 2.000 Ada Karibinin katledilmesidir. Karib Şefi Tegremond, St.Kitts'i işgal eden İngiliz ve Fransız yerleşimcilerin sayısının artmasından rahatsız olmaya başladı. Bu durum çatışmalara yol açtı ve diğer Ada Kariblerinin de yardımıyla yerleşimcilerin ortadan kaldırılmasını planlamaya başladı. Ancak, planı Barbe adlı bir Kızılderili kadın tarafından Thomas Warner ve Pierre Belain d'Esnambuc'a ifşa edildi. Harekete geçen İngiliz ve Fransız yerleşimciler, Karibleri sarhoş oldukları bir partiye davet ettiler. Karibler köylerine döndüklerinde, aralarında Şef Tegremond'un da bulunduğu 120 kişi uykularında öldürüldü. Ertesi gün, kalan 2,000-4,000 Karib, Bloody Point ve Bloody River bölgesine sürüldü ve

³² Minster, Christopher (10 Eylül 2018). "Spain's American Colonies and the Encomienda System". ThoughtCo. 17 Şubat 2019 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 16 Şubat 2019; Hickel, Jason (2018). The Divide: A Brief Guide to Global Inequality and its Solutions. Windmill Books. s. 70.

³³ Bk. Driscoll, Mark W. (2020). The Whites are Enemies of Heaven: Climate Caucasianism and Asian Ecological Protection. Durham: Duke University Press.

burada 2,000'den fazlası katledildi, ancak 100 yerleşimci de öldürüldü. Bir Fransız, Manşinel zehirli okla vurulduktan sonra delirdi. Kalan Karibler kaçtı. Daha sonra, 1640 yılına gelindiğinde, zaten köleleştirilmemiş olanlar Dominika'ya götürüldü³⁵.

Pekuot Soykırımı, 1636-1638

1743 tarihli bir 1638 Hartford Antlaşması İngiliz sömürgeciler Pekot Savaşı'ndan sağ kurtulan Pekotların topraklarına dönmelerini, kabile dillerini konuşmalarını veya kendilerini Pekot olarak adlandırmalarını yasaklayarak Pekot kültürel kimliğini ortadan kaldırmaya çalıştı.³⁶

Pekuot Savaşı, 1636 ile 1638 yılları arasında New England'da Pekuot kabilesi ile Massachusetts Körfezi, Plymouth ve Saybrook kolonilerindeki kolonistler ve onların Narragansett Kabilesi ve Mohegan kabilesindeki müttefiklerinden oluşan bir ittifak arasında meydana gelen silahlı bir çatışmadır.

Savaş Pekuotların kesin yenilgisiyle sonuçlandı. Connecticut ve Massachusetts kolonileri 1630'lardaki Pekuot Savaşı sırasında öldürülen düşman Kızılderililerin kelleleri ve daha sonra sadece kafa derileri için ödüller teklif etti; Connecticut 1637'de Pequot'u öldürdükleri için Moheganlara özel olarak tazminat ödedi. Savaşın sonunda yaklaşık 700 Pekot öldürülmüş ya da esir alınmıştı.³⁷

İngiliz sömürgeciler savaştan sağ kurtulan tahminen 2.500 Pekuot'a sert ve cezalandırıcı bir antlaşma dayattılar; 1638 Hartford Antlaşması Pekuot kültürel kimliğini ortadan kaldırmaya çalıştı - Pekuotların topraklarına dönmelerini, kabile dillerini konuşmalarını ve hatta kendilerini Pequot olarak adlandırmalarını yasaklayan hükümlerle - ve Pekuot Ulusunu etkili bir şekilde dağıttı, hayatta kalanların çoğu idam edildi ya da köleleştirildi ve satıldı. Yüzlerce esir köle olarak Batı Hint Adaları'na satıldı.

Sonuç, Pekuot kabilesinin Güney New England'da yaşayabilir bir yönetim olarak ortadan kaldırılması ve sömürge yetkililerinin onları soyu tükenmiş olarak sınıflandırması oldu. Ancak Pekuot kabilesinin üyeleri bugün hala federal olarak tanınan bir kabile olarak

³⁴ Blick, Jeremy P. (3 Ağustos 2010). "The Iroquois practice of genocidal warfare (1534-1787)". *Journal of Genocide Research*. 3 (3): 405-429.

³⁵ *Histoire Generale des Antilles...* [General History of the Antilles...] (Fransızca). I. Paris: Jolly. 1667. ss. 5-6; Hubbard, Vincent (2002). *A History of St. Kitts*. Macmillan Caribbean. ss. 17-18

³⁶ Piecuch, Jim. "Hartford, Treaty of." *The Encyclopedia of North American Colonial Conflicts to 1775: A Political, Social, and Military History*, edited by Spencer C. Tucker, et al., vol. 1, ABC-CLIO, 2008, p. 375

³⁷ Dunbar-Ortiz, Roxanne (2014). *An Indigenous Peoples' History of the United States*. Beacon Press. s. 64; Tucker, Spencer C. (2011). *The Encyclopedia of North American Indian Wars, 1607–1890*. ABC-CLIO, LLC. s. 708; John Winthrop, *Journal of John Winthrop*. ed. Dunn, Savage, Yeandle (Cambridge, MA: Harvard University Press, 1996), 228

yaşamaktadır.³⁸

Narragansett halkının katliamı,1675[değiştir | kaynağı değiştir]

Ana madde: Büyük Bataklik Savaşı

Büyük Bataklik Katliamı, Kral Philip'in Savaşı sırasında New England sömürge milisleri tarafından Aralık 1675'te Narragansett kabilesine karşı gerçekleştirilmiştir. O yılın 15 Aralık günü Narragansett savaşçıları Jireh Bull Blockhouse'a saldırmış ve en az 15 kişiyi öldürmüştür. Dört gün sonra, İngiliz kolonileri Plymouth, Connecticut ve Massachusetts Körfezinden milisler Rhode Island, South Kingstown'daki ana Narragansett kasabasına yönlendirildi. Yerleşim yakıldı, sakinleri (kadınlar ve çocuklar dahil) öldürüldü ya da tahliye edildi ve kabilenin kışlık depolarının çoğu yok edildi. Kesin rakamlar bilinmemekle birlikte, en az 97 Narragansett savaşçısının ve 300 ila 1.000 savaşçı olmayan kişinin öldürüldüğüne inanılmaktadır. Katliam, katliamı hemen takip eden dönemde Narragansett kabilesi için kritik bir darbe olmuştur. Bununla birlikte, Pequotlar gibi Narragansett halkı da bugün federal olarak tanınan bir kabile olarak yaşamaya devam etmektedir.³⁹

Fransız-Kızılderili Savaşı ve Pontiac Ayaklanması, 1754-1763

12 Haziran 1755'te, Fransız-Kızılderili Savaşı sırasında, Massachusetts valisi William Shirley bir erkek Kızılderili kafa derisi için 40 Sterlin, Kızılderili kadın ya da 12 yaşından küçük çocukların kafa derileri için 20 Sterlin ödül koydu. 1756'da Pennsylvania vali yardımcısı Robert Hunter Morris, Lenni Lenape (Delaware) halkına karşı savaş ilanında "On İki Yaşından Büyük Her Erkek Kızılderili Düşmanın Kafa Derisi İçin 130 Parça Sekiz" ve "Öldürüldüklerine dair kanıt olarak gösterilen Her Kızılderili Kadının Kafa Derisi İçin 50 Parça Sekiz" teklif etmiştir." Pontiac Ayaklanması sırasında Albay Henry Bouquet, amiri Sir Jeffrey Amherst ile birlikte biyolojik savaş yoluyla düşman Kızılderililere çiçek mikrobu içeren battaniyeleri verip bu hastalığı onlara bulaştırmak için komplo kurmuştur.⁴⁰

³⁸ Lion Gardiner, "Relation of the Pequot Warres", in *History of the Pequot War: The Contemporary Accounts of Mason, Underhill, Vincent, and Gardiner* (Cleveland, 1897), p. 138; Ethel Boissevain, "Whatever Became of the New England Indians Shipped to Bermuda to be Sold as Slaves," *Man in the Northwest* 11 (Spring 1981), pp. 103–114; Karen O. Kupperman, *Providence Island, 1630–1641: The Other Puritan Colony* (Cambridge, MA: Harvard University Press, 1993), p. 172

³⁹ Mashantucket Pequot Tribal Nation. "Tribal History". The Mashantucket (Western) Pequot Tribal Nation. 21 Ekim 2020 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 23 Ağustos 2020; Gott, Richard (2004). *Cuba: A new history*. Yale University Press. p. 32; "Flintlock and Tomahawk—New England in King Philip's War" by Douglas Edward Leach, New York: MacMillan, 1958, pg. 130–132.

⁴⁰ Calloway, Collin G. (2007). *The Scratch of a Pen: 1763 and the Transformation of North America* (Pivotal Moments in American History). Oxford University Press. s. 73.

Kanada Yerlileri Ve Yüksek Arktik Tehciri

Çatışmasız olmasa da Avrupalı Kanadalıların "İlk Milletler" denen yerli halklar ve İnuitlerle ilk etkileşimleri nispeten barışçıldı⁴¹. İlk Milletler ve Métisler Kanada'daki Avrupa kolonilerinin gelişiminde, özellikle de Kuzey Amerika kürk ticareti sırasında Avrupalı "coureur des bois" ve "voyageur"lara kıtayı keşfetmelerinde yardımcı oldukları için kritik bir rol oynadı. Ancak zaman içinde Avrupalıların İlk Milletlerle olan bu ilk etkileşimleri dostluk ve barış antlaşmalarından toprakların antlaşmalar yoluyla ellerinden alınmasına dönüşmüştür. 18. yüzyılın sonlarından itibaren Avrupalı Kanadalılar Yerli halkları Batı Kanada toplumuna asimile olmaya zorlamıştır. Bu girişimler 19. yüzyılın sonları ve 20. yüzyılın başlarında zorunlu entegrasyon ve yer değiştirmelerle doruk noktasına ulaşmıştır.⁴²

Avrupa kolonizasyonunun bir sonucu olarak, Yerli nüfusu yüzde kırk ila seksen oranında azaldı. Bu düşüş, doğal bağışıklıkları olmayan grip, kızamık ve çiçek hastalığı gibi Avrupa hastalıklarının taşınması, kürk ticareti üzerindeki çatışmalar, sömürge yetkilileri ve yerleşimcilerle çatışmalar ve Yerli topraklarının yerleşimcilere kaybedilmesi ve ardından birkaç ulusun kendi kendine yeterliliğinin çökmesi gibi çeşitli nedenlere bağlanmaktadır.⁴³

Shanawdithit'in 1829'da ölümüyle Beothukların ve Newfoundland'ın yerli halkının, salgın hastalıklar, açlık, gıda kaynaklarına erişim kaybı ve İngiliz ve Fransız balıkçılar ve tüccarlar tarafından yerlerinden edilmelerinin ardından resmen soylarının tükendiği ilan edildi. Akademisyenler Beothuk'la ilgili soykırım tanımında hemfikir değildir ve tarafların farklı siyasi gündemleri vardır. Bazı akademisyenler Beothuk'un yukarıda belirtilen unsurlar nedeniyle öldüğüne inanırken, bir başka teori de Avrupalıların onlara karşı sürekli bir soykırım kampanyası yürüttüğüdür. "Kültürel soykırım" kavramının ve bunun yerleşimci sömürgecilikle ilişkisinin daha yeni anlaşılması, modern akademisyenleri Kanada

⁴¹ Kanadalı yerlilerden son kalanlar: Resmi olarak, Beothukların sonuncusu, Shanawdithit (yaklaşık 1801 - 6 Haziran 1829) Suzannah Anstey (kızlık soyadı Manuel. 1832-1911), Beothuk 'Elizabeth' adlı kadının kızı ve kocası Samuel Anstey (1832-1923) Twillingate

⁴² Preston, David L. (2009). *The Texture of Contact: European and Indian Settler Communities on the Frontiers of Iroquoia, 1667–1783*. University of Nebraska Press. ss. 43-44; Miller, J.R. (2009). *Compact, Contract, Covenant: Aboriginal Treaty-Making in Canada*. University of Toronto Press. s. 34; Williams, L. (2021). *Indigenous Intergenerational Resilience: Confronting Cultural and Ecological Crisis*. Routledge Studies in Indigenous Peoples and Policy. Routledge, Taylor & Francis. s. 51; Turner, N. J. (2020). *Plants, People, and Places: The Roles of Ethnobotany and Ethnoecology in Indigenous Peoples' Land Rights in Canada and Beyond*. McGill-Queen's Indigenous and Northern Studies. McGill-Queen's University Press. s. 14.

⁴³ Wilson, Donna M; Northcott, Herbert C (2008). *Dying and Death in Canada*. University of Toronto Press. ss. 25-27; True Peters, Stephanie (2005). *Smallpox in the New World*. Marshall Cavendish. s. 39; Laidlaw, Z.;

devletlerinin Yerli halkların fiziksel ve kültürel olarak yok edilmesi sürecinin üretilmesi ve meşrulaştırılmasındaki rolünün soykırımcı yönlerinin yeniden tartışılmasına yönelmiştir. 1990'larda bazı akademisyenler, bununda soykırım olarak nitelendirilmesi gerektiğini belirtip, "Kanada Kızılderili yatılı okul sistemi"ni sömürgecilikten kaynaklanan bir soykırım süreci olarak tanıması için baskı yapmaya başladı. Bu kamusal tartışma 2008 yılında "Kanada Hakikat ve Uzlaşma Komisyonu"nun kurulmasına yol açtı.⁴⁴

Kanada Kızılderili yatılı okul sistemi, 1876 yılında "Kızılderili Yasası" (Indian Act) 'nın kabul edilmesinin ardından kurulmuştur. Sistem, çocukları baskın Kanada kültürüne asimile etmek amacıyla ailelerinin ve kültürlerinin etkisinden uzaklaştırmak için tasarlanmıştır. Son okul 1996 yılında kapanmıştır. Sistemin varlığı boyunca, yerli çocukların yaklaşık %30'u veya kabaca 150.000'i ulusal düzeyde yatılı okullara yerleştirilmiş; bu öğrencilerin en az 6.000'i yatılı okullara devam ederken ölmüştür. Sistem kültürel soykırım: "Çocuğun içindeki Kızılderiliyi öldürmek" olarak tanımlanmıştır. 1960'lardan 1980'lere kadar süren ve Altmışlı Yıllar Kepçesi olarak adlandırılan bu sürecin bir kısmı soruşturulmuş ve çocuklara el konulması Yargıç Edwin Kimelman tarafından soykırım olarak nitelendirilmiştir: "Bir çocuğu kendi kültüründen aldınız ve çocuğa sahip olan aileye hiçbir [danışmanlık] yardımı yapmadan onu yabancı bir kültüre yerleştirdiniz. Bunda dramatik ve temelde yanlış olan bir şey var." Yatılı okul sisteminin bir başka yönü de, okulların Yerli olmayan erkeklerle evlenme tavsiyesine uymamayı seçen Yerli kadınlara zorla kısırlaştırma uygulamasıydı. Yerli kadınlar Kanada nüfusunun sadece %2,5'ini oluşturuyordu, ancak Kanada öjenik yasaları (Kanada Alberta Eyaleti Cinsel Kısırlaştırma Yasası gibi) kapsamında - birçoğu bilgileri veya rızaları olmadan- kısırlaştırılanların %25'ini oluşturuyordu⁴⁵.

Kanada'daki Yerli Halklara Yönelik Kültürel Soykırım

Hakikat ve Uzlaşma Komisyonu'nun Yönetici Özeti, devletin zorla asimilasyon

Lester, Alan (2015). *Indigenous Communities and Settler Colonialism: Land Holding, Loss and Survival in an Interconnected World*. Springer. s. 150.

⁴⁴ Rubinstein, W.D. (2004). "Genocide and Historical Debate: William D. Rubinstein Ascribes the Bitterness of Historians' Arguments to the Lack of an Agreed Definition and to Political Agendas". *History Today*. 54. 31 Ocak 2013 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 10 Şubat 2019; Knowles, R.P.; Tompkins, J.; Worthen, W.B. (2003). *Modern Drama: Defining the Field*. University of Toronto Press. ss. 169; Woolford, Andrew; Thomas, Jasmine (2011). "Genocide of Canadian First Nations". Totten, Samuel; Hitchcock, Robert (Ed.). *Genocide of Indigenous Peoples: A Critical Bibliographic Review*. Transaction Publishers. ss. 61-87.

⁴⁵ Woolford, Andrew; Benvenuto, Jeff (2 Ekim 2015). "Canada and colonial genocide". *Journal of Genocide Research*. 17 (4): 373-390; MacDonald, D. B. (2015). "Canada's history wars: Indigenous genocide and public memory in the United States, Australia, and Canada". *Journal of Genocide Research*. 17 (4): 411-431; Woolford, Andrew; Benvenuto, Jeff (2015). "Canada and colonial genocide". *Journal of Genocide Research*. 17 (4): 373-390; Genocide; Szumski, Bonnie; Greenhaven Press; 2001; Pgs. 155-8

yoluyla kültürel soykırım politikası izlediğini ortaya koymuştur. İfadenin muğlaklığı, fiziksel ve biyolojik soykırımın da gerçekleştiği yorumuna olanak tanımıştır. Ancak komisyon, fiziksel ve biyolojik soykırımın gerçekleştiği sonucuna varmaya yetkili değildi, zira böyle bir bulgu Kanada hükümeti için kanıtlanması zor bir yasal sorumluluk anlamına gelecekti. Sonuç olarak, Kanada hükümetinin de Yerli halklara karşı fiziksel ve biyolojik soykırım yapıp yapmadığına dair tartışma açık kalmaya devam etmektedir.[95][96] Kültürel soykırım ifadesi, tarihte açıkça kabul edilmiş bir soykırım olan Holokost'tan ayırt etmek için kullanılmaktadır. Bazıları bu tanımın, kültürel yıkımla birlikte meydana gelen biyolojik ve fiziksel soykırım eylemlerini göz ardı ettiğini savunmaktadır.⁴⁶

Uluslararası hukuk bağlamında ele alındığında, Kanada'daki sömürgecilik Birleşmiş Milletler'in soykırım suçu tanımında yer alan her bir kritere uymaktadır. Bununla birlikte, aşağıdaki tüm fiziksel soykırım örnekleri, failerin eylemlerinin ardındaki niyet ve genel motivasyonların gerekliliği henüz geniş çapta kabul görmediği için hala oldukça tartışmalıdır.⁴⁷

Kanada'nın Yerli halklara yönelik eylemleri, 1862 Kuzeybatı Pasifik çiçek hastalığı salgını gibi ölümcül hastalıkların yayılması yoluyla BM soykırım tanımının ilk örneği olan "grup üyelerinin öldürülmesi" kapsamında kategorize edilebilir. Ülkenin diğer bölgelerinden diğer örnekler arasında Saskatoon'daki donarak ölümler, Kayıp ve Öldürülen Yerli Kadınlar, Kızlar ve İki Ruhlu insanlar salgını ve Nova Scotia valisi Edward Cornwallis tarafından sunulan kafa derisi yüzme ödülleri yer almaktadır⁴⁸.

İkinci olarak, Hakikat ve Uzlaşma Komisyonu tarafından da teyit edildiği üzere, yatılı okul sistemi (b) ve (e)'nin açık bir örneğidir ve benzer eylemler Milenyum Kepçesi aracılığıyla günümüzde de devam etmektedir, çünkü Yerli çocuklar orantısız bir şekilde ailelerinden alınmakta ve Kanada çocuk refahı sistemi aracılığıyla genellikle farklı kültürlerden olan başkalarının bakımına verilmektedir. Dahası, rezervlerde yaşayan çocuklar sosyal hizmetler için yetersiz finansmana maruz kalmaktadır ve bu da Kanada hükümetini sorumlu tutmak amacıyla 2021'in başlarında Kanada İnsan Hakları Mahkemesince dokuzuncu

⁴⁶ Woolford, Andrew; Benvenuto, Jeff (2 Ekim 2015). "Canada and colonial genocide". *Journal of Genocide Research*. 17 (4): 373-390.

⁴⁷ Mahoney, Kathleen (3 Nisan 2019). "Indigenous Legal Principles: A Reparation Path for Canada's Cultural Genocide". *American Review of Canadian Studies*. 49 (2): 207-230.

⁴⁸ Özsü, Umut (2 Ocak 2020). "Genocide as Fact and Form". *Journal of Genocide Research (İngilizce)*. 22 (1): 62-71.

uyumsuzluk kararının verilmesine yol açmıştır.⁴⁹

Toronto sokaklarında büyük bir protestocu kalabalığı. Kırmızı bir elbise ve Mohawk Savaşçı bayrağı kalabalığın üzerinde yükselirken görülüyor. Toronto'da BLM protestosu sırasında yürüyüşçüler MMIW (Kayıp ve Öldürülen Yerli Kadınlar) kırmızı elbisesi ve Mohawk Savaşçı Bayrağı taşıyor.(30 Mayıs 2020)

BM tanımının (c) alt bölümü: "Bir grubun fiziksel olarak tamamen veya kısmen yok olmasına yol açacak yaşam koşullarını kasten uygulamak", Yerli topluluklarda kitlesel kıtlıklara yol açan karibu ve bizonların neredeyse tamamen yok edilmesi, sosyal hizmetlerin yetersiz ve erişilemez olması nedeniyle rezerv koşullarının Yerli halkların yaşam kalitesini nasıl ihlal ettiği ve birinci dünya ülkelerindeki en iç karartıcı su kalitesine sahip olması gibi tarihi mirasları olan bir soykırım eylemidir. Kanada ayrıca toprak, su, hava ve halkların kendileri için tehdit oluşturan tehlikeli ve ölümcül ekolojik toksisiteleri Yerli bölgelerinin yakınında veya üzerinde konumlandırmaktadır. Yerli halk, son yıllarda "grup içinde doğumları önlemeye yönelik tedbirlerin dayatılması" olan (d)'yi bildirmeye devam etmektedir. Özellikle 2018 yılında Moose Jaw, Saskatchewan'da avukat Alisa Lombard tarafından temsil edilen D.D.S. vakasında olduğu gibi, Yerli halklara yönelik kısırlaştırma prosedürleri konusunda bilgilendirilmiş onamdan kaçınılması yoluyla... Yukarıda listelenenler gibi örnekler, Yerli halkların karşı karşıya kaldığı tarihsel ve güncel soykırım zararlarını protesto etmek için ülke çapında yaygın fiziksel ve sanal eylemlere yol açmıştır.⁵⁰

28 Temmuz 2022 tarihinde Papa Francis'in Kanada ziyareti sırasında Notre-Dame de Québec Katedralinde Papa şunları söylemiştir: "Yerli kardeşlerimizle iyileşme ve uzlaşma sürecini düşünürken, Hıristiyan toplumu bir daha asla bir kültürün diğerlerinden üstün olduğu ya da diğerlerini zorlama yollarına başvurmanın meşru olduğu fikrinin kendisine bulaşmasına izin veremez." Papa Francis, bir hafta süren Kanada gezisinin ardından 30 Temmuz 2022'de Roma'ya dönüş uçağında bir gazetecinin sorusuna yanıt verdi: "Doğru, kelimeyi kullanmadım çünkü aklıma gelmedi ama soykırımı tanımladım ve soykırım olan bu iş için af diledim, bağışlanma istedim. Mesela bunu da kınadım: Çocukları alıp kültürü değiştirmek, zihniyetleri değiştirmek, gelenekleri değiştirmek, bir ırkı, diyelim ki bütün bir kültürü değiştirmek. Evet, bu teknik bir kelime, soykırım ama aklıma gelmediği için kullanmadım ama tarif ettim. Bu

⁴⁹ Cadwell, J.; Sihna, V. (7 Şubat 2020). "(Re) Conceptualizing Neglect: Considering the Overrepresentation of Indigenous Children in Child Welfare Systems in Canada". *Child Indicators Research*. 13 (2): 481-512.

⁵⁰ Wildcat, Matthew (2 Ekim 2015). "Fearing social and cultural death: genocide and elimination in settler colonial Canada—an Indigenous perspective". *Journal of Genocide Research* (İngilizce). 17 (4): 391-409.

doğru; evet, bu bir soykırım. Evet, hepimiz sakın olun. Benim bunu söylediğimi söyleyebilirsiniz, evet, bu bir soykırımdı."⁵¹

Orta Meksika'da Birbirini İzleyen Salgın Hastalıkların Neden Olduğu Yerli Halkların Nüfus Düşüşü

Apaçiler

1835 yılında Meksika'nın Sonora eyaleti hükümeti Apaçiler için bir ödöl koydu ve bu ödöl zamanla 14 yaş ve üzeri her erkek kafa derisi için hükümet tarafından 100 peso ödenmesine dönüştü. 1837 yılında Meksika'nın Chihuahua eyaleti de Apaçi kafa derileri için savaşçı başına 100 peso, kadın başına 50 peso ve çocuk başına 25 peso olmak üzere bir ödöl teklif etti.⁵²

Mayalar

Yucatán Kast Savaşı, sömürgecilerin Güneydođu Meksika'daki Mayaların ortak topraklarına tecavüz etmesinden kaynaklanmıştır. Siyaset bilimci Adam Jones'a göre: "Bu vahşi ırk savaşı her iki tarafta da soykırıma varan vahşete sahne olmuş ve 200.000'e yakın kişi öldürülmüştür."⁵³

Yakiler

Meksika hükümetinin Yaqui kabilesinin çeşitli ayaklanmalarına verdiği yanıt, özellikle Porfirio Diaz döneminde soykırıma benzetilmiştir. Katliam nedeniyle, Yaqui kabilesinin Meksika'daki nüfusu Diaz döneminde 30.000'den 7.000'e düşmüştür. Bir kaynağa göre bu Yaquilerden en az 20.000'i Sonora'daki devlet cinayetlerinin kurbanı olmuştur. 2019'da Meksika Devlet Başkanı Andrés Manuel López Obrador yaşanan suiistimler için özür dilemeye hazır olduğunu söylemiştir.⁵⁴

Arjantin Yerlileri

19. yüzyılın ikinci yarısında yerli halklar ve komşu devlet Şili ile çatışma pahasına

⁵¹ Raynauld, Vincent; Richez, Emmanuelle; Boudreau Morris, Katie (3 Nisan 2018). "Canada is #IdleNoMore: exploring dynamics of Indigenous political and civic protest in the Twitterverse". *Information, Communication & Society* (İngilizce). 21 (4): 626-642.

⁵² "Pope Francis acknowledges 'sexual abuse of minors and vulnerable people' for first time on Canadian trip". *thestar.com* (İngilizce). 28 Temmuz 2022. 29 Temmuz 2022 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 29 Temmuz 2022; EWTN. "Pope Francis' In-flight Press Conference from Canada: Full Text". *ACI Africa* (İngilizce). 30 Temmuz 2022 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 30 Temmuz 2022; Haley, James L. (1981). *Apaches: A History and Culture Portrait*. University of Oklahoma Press. s. 51.

⁵³ Robins, Nicholas A. (2009). Jones, Adam (Ed.). *Genocides by the Oppressed: Subaltern Genocide in Theory and Practice*. Indiana University Press. s. 50

⁵⁴ "Paco Ignacio Taibo II, documenta el brutal genocidio yaqui en nuestro país" (İspanyolca). 27 Nisan 2018 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 27 Nisan 2018; Pérez, Pilar (2016). *Archivos del silencio*.

toprak genişletme kampanyaları başlattı. Mapuçe halkı, Arjantin askeri güçleri tarafından atalarının topraklarından zorla çıkarıldı, ölümler ve yerinden edilmelerle sonuçlandı. 1870'lerde Başkan Julio Argentino Roca, Pampas bölgesinde yaşayan Mapuçelerin boyun eğdirilmesi, köleleştirilmesi ve soykırımı uğratılmasıyla sonuçlanan Çölün Fethi (İspanyolca: Conquista del desierto) askeri operasyonunu hayata geçirdi.⁵⁵ Güney Patagonya'da hem Arjantin hem de Şili yerli topraklarını ve sularını işgal etmiş ve Tierra del Fuego (Ateş Arazisi)'daki koyun çiftçileri ve işadamları tarafından uygulanan soykırımı kolaylaştırmıştır. 19. yüzyılın sonlarından itibaren, Tierra del Fuego Altına Hücum sırasında, Avrupalı yerleşimciler Arjantin ve Şili hükümetleriyle birlikte Selknamları, Yamanaları ve Manekenkleri sistematik olarak yok etmiştir. Onların yok edilmesi bugün Selknam soykırımı olarak bilinmektedir. Arjantin ayrıca kuzeye doğru genişlemiş, örneğin Napalmi katliamında olduğu gibi soykırım olarak nitelendirilebilecek bir politikayla birçok Chaco halkını mülksüzleştirmiştir⁵⁶.

Paraguay

Üçlü İttifak Savaşı (1865-1870) Brezilya İmparatorluğu tarafından, Bartolomé Mitre'nin Arjantin hükümeti ve Venancio Flores'in Uruguay hükümeti ile ittifak halinde Paraguay'a karşı başlatıldı. Brezilya, Arjantin ve Uruguay hükümetleri, "yüksek akit tarafların" Paraguay hükümetini devirmek üzere kendilerini bağladıkları gizli bir antlaşma imzaladı. Beş yıl süren savaşta Paraguay nüfusu siviller, kadınlar, çocuklar ve yaşlılar da dahil olmak üzere azaldı. Julio José Chiavenato, Amerikan Soykırımı adlı kitabında bunun "sadece öldürülecek Paraguaylı kalmadığında sona eren topyekûn bir imha savaşı" olduğunu belirtir ve Paraguay'ın yetişkin erkek nüfusunun %99,5'inin savaş sırasında öldüğü sonucuna varır. Savaştan önce yaklaşık 420.000 olan nüfustan geriye sadece 14.000 erkek ve 180.000 kadın kalmıştır⁵⁷.

Yazar Steven Pinker şöyle yazmıştır: Birçok savaş arasında (19. yüzyıl), Paraguay

Estado, indígenas y violencia en Patagonia central, 1878–1941 [Archives of Silence: State, Indigenous people and Violence in Central Patagonia, 1878–1941] (İspanyolca). Buenos Aires: Prometeo.

⁵⁵ Carroll, Rory; correspondent, Latin America (13 Ocak 2011). "Argentinian founding father recast as genocidal murderer". The Guardian (İngilizce). ISSN 0261-3077. 22 Ekim 2019 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 3 Mart 2023; Delrio, Walter; Lenton, Diana; Musante, Marcelo; Nagy, Marino (1 Ağustos 2010). "Discussing Indigenous Genocide in Argentina: Past, Present, and Consequences of Argentinean State Policies toward Native Peoples". Genocide Studies and Prevention. 5 (2): 138-159.

⁵⁶ Youkee, Mat (3 Mayıs 2022). "'We were told our brothers were dead': Chile's lost tribe reclaims identity". The Guardian (İngilizce). ISSN 0261-3077. 27 Kasım 2022 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 3 Mart 2023.

⁵⁷ Chiavenatto, Julio José. Genocídio Americano: A Guerra do Paraguai, Editora Brasiliense, SP. Brasil, 1979, page 170.

nüfusunun yüzde 60'ından fazlası da dahil olmak üzere 400.000 kişinin ölümüne yol açmış olabilecek Üçlü İttifak Savaşı, oransal olarak modern zamanların en yıkıcı savaşıdır.⁵⁸

Şili

Tarihi Araucania'nın Şili ordusu tarafından sözde pasifize edilmesi, 1860'lar ile 1880'ler arasında o zamana kadar bağımsız olan Mapuçeleri mülksüzleştirdi. Önce Arauco Savaşı ve ardından Araucania'nın İşgali sırasında Mapuçe halkı ile çoğunlukla Araucania'da yaşanan uzun soluklu bir çatışma yaşandı⁵⁹.

Sonuç

Amerika Birleşik Devletleri kurulmadan önce İspanyollar, İngilizler ve Fransızlar Amerika Kıtası'ndaki bütün yerlilerin topraklarına el koyabilmek için öldürme politikası izlemişlerdir. Bu politika barışçı olan bir milletin üzerine gelen savaşçı ve kana susamış, altın ve servet edinmek isteyen Avrupalı kaşiflerin, canice düzenledikleri bir eylem olduğu, bizzat kendi tarihçileri tarafından ifade edilmektedir. Keşfedilen bu topraklarda henüz ilkel kavimler düzeyinde yaşayan insanların varlıklarına, kadınlarına ve çocuklarına el koyup onları köleleştiren Avrupalı caniler, direniş gördükleri yerlerde kadın, çocuk, ihtiyar ve sakat demeden gerektiğinde asarak, gerektiğinde kurşuna dizerek ve gerektiğinde duvarlara vurarak yok ettikleri insan sayısını 50 milyon civarında olduğunu itiraf etmektedirler. Bu itirafın ardında saklanan gerçek ise sayının çok daha fazla olabileceği yönünde olduğundan, bir takım asılsız iddialara sığınan Avrupalı tarihçiler, ırklarının taşıdıkları hastalıkların asıl ölümcül darbeyi vurduğunu ortaya atarak, uyguladıkları soykırımların üzerini örtemeye çalışmaktadırlar. Oysaki bu gün ortaya çıkan gerçekler, Amerikalı kolonistlerin kıtada uygulamaya koydukları soykırımların listesinin sanıldığından da çok uzun bir yekun tuttuğunu söylemek mümkündür

Kaynaklar

An Indigenous Peoples' History of the United States; Roxanne Dunbar-Ortiz; Beacon Press; 2014.

Apaches: A History and Culture Portrait. University of Oklahoma Press.

Aufderheide, Arthur C.; Rodriguez-Martin, Conrado; Langsjoen, Odin (13 Mayıs 1998). The Cambridge Encyclopedia of Human Paleopathology. Cambridge University Press. Erişim tarihi: 30 Haziran 2016.

⁵⁸ Pinker, Steven (2011). Better Angels of Our Nature: Why Violence Has Declined. Londra: Penguin Books. s. 161.

⁵⁹ Steven, Better Angels of Our Nature, 161.

Blick, Jeremy P. (3 Ağustos 2010). "The Iroquois practice of genocidal warfare (1534-1787)". *Journal of Genocide Research*. 3 (3): 405-429.

Cadwell, J.; Sihna, V. (7 Şubat 2020). "(Re) Conceptualizing Neglect: Considering the Overrepresentation of Indigenous Children in Child Welfare Systems in Canada". *Child Indicators Research*. 13 (2): 481-512.

Calloway, Collin G. (2007). *The Scratch of a Pen: 1763 and the Transformation of North America (Pivotal Moments in American History)*. Oxford University Press.

Carroll, Rory; correspondent, Latin America (13 Ocak 2011). "Argentinian founding father recast as genocidal murderer". *The Guardian* (İngilizce). Erişim tarihi: 3 Mart 2023

Chiavenatto, Julio José. *Genocídio Americano: A Guerra do Paraguai*, Editora Brasiliense, SP. Brasil, 1979.

Delrio, Walter; Lenton, Diana; Musante, Marcelo; Nagy, Marino (1 Ağustos 2010). "Discussing Indigenous Genocide in Argentina: Past, Present, and Consequences of Argentinean State Policies toward Native Peoples". *Genocide Studies and Prevention*. 5 (2): 138-159.

Driscoll, Mark W. (2020). *The Whites are Enemies of Heaven: Climate Caucasianism and Asian Ecological Protection*. Durham: Duke University Press.

Dunbar-Ortiz, Roxanne (2014). *An Indigenous Peoples' History of the United States*. Beacon Press. s. 64.

Ehle, John (1988). *Trials of Tears: The Rise and Fall of the Cherokee Nation*. Doubleday. ss. 390-92. Erişim tarihi: 22 Eylül 2016.

Ethel Boissevain, "Whatever Became of the New England Indians Shipped to Bermuda to be Sold as Slaves," *Man in the Northwest* 11 (Spring 1981), pp. 103–114.

EWTN. "Pope Francis' In-flight Press Conference from Canada: Full Text". *ACI Africa* (İngilizce). 30 Temmuz 2022;Haley, James L. (1981).

Gibson, Charles. "The Colonial Period in Latin American History". Hathi Trust. Service Center for Teachers of History. 7 Eylül 2020 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 15 Kasım 2019.

Gott, Richard (2004). *Cuba: A new history*. Yale University Press..

Grenke, Arthur, God, Greed, And Genocide: The Holocaust Through The Centuries, New Academia Publishing, 2005.

Hadden, John (6 Şubat 2019). "'Little Ice Age' caused by death of 55-million

Indigenous people after colonization: study - National". Global News. 24 Ağustos 2023 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 24 Ağustos 2023.

Henderson, Donald A.- Inglesby, T. V.- Bartlett, J. G.- Ascher, M. S.- Eitzen, E.- Jahrling, P. B.- Hauer, J.- Layton, M.- McDade, J.- Osterholm, M. T.- O'Toole, T.- Parker, G.- Perl, T.- Russell, P. K.- Tonat, K. (1999). "Smallpox as a Biological Weapon. Medical and Public Health Management". JAMA. 281 (22): 2127-2137.

Hickel, Jason (2018). The Divide: A Brief Guide to Global Inequality and its Solutions. Windmill Books.

Histoire Generale des Antilles, Paris: Jolly. 1667.

Hubbard, Vincent (2002). A History of St. Kitts. Macmillan Caribbean.

John Winthrop, Journal of John Winthrop. ed. Dunn, Savage, Yeandle (Cambridge, MA: Harvard University Press, 1996).

Juang, Richard- Baker, Josiah- Shannon, Matthew (2008). Juang, Richard M.- Morrisette, Noelle (Ed.). Africa and the Americas: Culture, Politics, and History.

Karen O. Kupperman, Providence Island, 1630–1641: The Other Puritan Colony (Cambridge, MA: Harvard University Press, 1993).

Kent, Lauren (1 Şubat 2019). "European colonizers killed so many Native Americans that it changed the global climate, researchers say". CNN. 13 Ağustos 2019 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 1 Şubat 2019

Knowles, R.P.- Tomplins, J.- Worthen, W.B. (2003). Modern Drama: Defining the Field. University of Toronto Press.

Koch, Alexander- Brierley, Chris- Maslin, Mark M.- Lewis, Simon L. (2019). "Earth system impacts of the European arrival and Great Dying in the Americas after 1492". Quaternary Science Reviews. 207: 13-36

Laidlaw, Z.- Lester, Alan (2015). Indigenous Communities and Settler Colonialism: Land Holding, Loss and Survival in an Interconnected World. Springer.

Las Casas, Bartolomé (1992). A Short Account of the Destruction of the Indies. London, England: Penguin Classics.

Lewy, Guenter (2007). "Were American Indians the Victims of Genocide?". History News Network. 2 Mart 2009 tarihinde kaynağından arşivlendi. (Erişim tarihi: 09 Aralık 2023).

Lion Gardiner, "Relation of the Pequot Warres", in History of the Pequot War: The

Contemporary Accounts of Mason, Underhill, Vincent, and Gardiner (Cleveland, 1897).

MacDonald, D. B. (2015). "Canada's history wars: Indigenous genocide and public memory in the United States, Australia, and Canada". *Journal of Genocide Research*. 17 (4): 411-431.

Mahoney, Kathleen (3 Nisan 2019). "Indigenous Legal Principles: A Reparation Path for Canada's Cultural Genocide". *American Review of Canadian Studies*. 49 (2): 207-230.

Mashantucket Pequot Tribal Nation. "Tribal History". The Mashantucket (Western) Pequot Tribal Nation. 21 Ekim 2020 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 23 Ağustos 2020.

Mcdonnell, Michael A.- Moses, A. Dirk (December 2005). "Raphael Lemkin as historian of genocide in the Americas". *Journal of Genocide Research*. 7 (4): 501-550.

McKenna, Erin, and Scott L. Pratt. 2015. *American Philosophy: From Wounded Knee to the Present*. Bloomsbury.

Miller, J.R. (2009). *Compact, Contract, Covenant: Aboriginal Treaty-Making in Canada*. University of Toronto Press.

Minster, Christopher (10 Eylül 2018). "Spain's American Colonies and the Encomienda System". ThoughtCo. 17 Şubat 2019 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 16 Şubat 2019.

Ostler, Jeffrey (2009). *Surviving Genocide: Native Nations and the United States from the American Revolution to Bleeding Kansas*. Yale University Press.

Ostler, Jeffrey (2009). *Surviving Genocide: Native Nations and the United States from the American Revolution to Bleeding Kansas*. Yale University Press.

Ostler, Jeffrey (2019). *Surviving Genocide: Native Nations and the United States from the American Revolution to Bleeding Kansas*. Yale University Press..

Ostler, Jeffrey (28 Mayıs 2019). *Surviving Genocide*. Yale University Press.

Özsu, Umut (2 Ocak 2020). "Genocide as Fact and Form". *Journal of Genocide Research (İngilizce)*. 22 (1): 62-71.

Pérez, Pilar (2016). *Archivos del silencio. Estado, indígenas y violencia en Patagonia central, 1878–1941* [Archives of Silence: State, Indigenous people and Violence in Central Patagonia, 1878–1941] (İspanyolca). Buenos Aires: Prometeo.

Piecuch, Jim. "Hartford, Treaty of." *The Encyclopedia of North American Colonial Conflicts to 1775: A Political, Social, and Military History*, edited by Spencer C. Tucker, et

al., vol. 1, ABC-CLIO, 2008.

Pinker, Steven (2011). *Better Angels of Our Nature: Why Violence Has Declined*. Londra: Penguin Books.

Pope Francis acknowledges 'sexual abuse of minors and vulnerable people' for first time on Canadian trip". thestar.com (İngilizce). Erişim tarihi: 29 Temmuz 2022

Preston, David L. (2009). *The Texture of Contact: European and Indian Settler Communities on the Frontiers of Iroquoia, 1667–1783*. University of Nebraska Press. pp. 43-44.

Raynauld, Vincent- Richez, Emmanuelle- Boudreau Morris, Katie (3 Nisan 2018). "Canada is IdleNoMore: exploring dynamics of Indigenous political and civic protest in the Twittersverse". *Information, Communication -Society* (İngilizce). 21 (4): 626-642.

Resendez, Andres (2016). *The Other Slavery: The Uncovered Story of Indian Enslavement in America*. Houghton Mifflin. pp. 216-217.

Reséndez, Andrés (2016). *The Other Slavery: The Uncovered Story of Indian Enslavement in America*. Houghton Mifflin Harcourt.

Robins, Nicholas A. (2009). Jones, Adam (Ed.). *Genocides by the Oppressed: Subaltern Genocide in Theory and Practice*. Indiana University Press. s. 50

Roman Serbyn, Lemkin on Genocide of Nations, Journal of International Criminal Justice, Volume: 7, Issue: 1, March 2009, pp. 123–130).

Rubinstein, W.D. (2004). "Genocide and Historical Debate: William D. Rubinstein Ascribes the Bitterness of Historians' Arguments to the Lack of an Agreed Definition and to Political Agendas". *History Today*. 54. Erişim tarihi: 10 Şubat 2019.

Short, Damien (2016). *Redefining Genocide: Settler Colonialism, Social Death and Ecocide* (İngilizce). Bloomsbury Publishing..

Sousa, Ashley (2016). "Ethnic Cleansing and the Indian: The Crime That Should Haunt America by Gary Clayton Anderson". *Journal of Southern History*. 82 (1): 135-136.

Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi, Madde 2.

Thornton, Russel (1992). "Demography of the Trail of Tears". Anderson, William L. (Ed.). *Cherokee Removal: Before and After*. University of Georgia Press. pp. 75-93.

Thornton, Russell- Stannard, David E. (1994). "American Holocaust: Columbus and the Conquest of the New World". *The Journal of American History*. 80 (4), pp. 1420-1428.

Trever, David (13 Mayıs 2016). "The new book 'The Other Slavery' will make you rethink American history". *Los Angeles Times*.

INTERNATIONAL JOURNAL OF EASTERN MEDITERRANEAN STUDIES
REFEREED JOURNAL
ISSN NO: 2980-2350
VOL: 1, ISSUE: 3

True Peters, Stephanie (2005). *Smallpox in the New World*. Marshall Cavendish.

Tucker, Spencer C. (2011). *The Encyclopedia of North American Indian Wars, 1607–1890*. ABC-CLIO, LLC. s. 708.

Turner, N. J. (2020). *Plants, People, and Places: The Roles of Ethnobotany and Ethnoecology in Indigenous Peoples' Land Rights in Canada and Beyond*. McGill-Queen's Indigenous and Northern Studies. McGill-Queen's University Press.

Wildcat, Matthew (2 Ekim 2015). "Fearing social and cultural death: genocide and elimination in settler colonial Canada—an Indigenous perspective". *Journal of Genocide Research* (İngilizce). 17 (4): 391-409.

Williams, L. (2021). *Indigenous Intergenerational Resilience: Confronting Cultural and Ecological Crisis*. Routledge Studies in Indigenous Peoples and Policy. Routledge, Taylor & Francis.

Wilson, Donna M- Northcott, Herbert C (2008). *Dying and Death in Canada*. University of Toronto Press.

Wilson, James (1998). *The Earth Shall Weep: A History of Native America* (İngilizce). Grove Press.

Wolfe, Patrick (2006). "Settler colonialism and the elimination of the native". *Journal of Genocide Research*. 8 (4)

Woolford, Andrew- Benvenuto, Jeff (2 Ekim 2015). "Canada and colonial genocide". *Journal of Genocide Research*. 17 (4): 373-390.

Woolford, Andrew- Thomas, Jasmine (2011). "Genocide of Canadian First Nations". Totten, Samuel- Hitchcock, Robert (Ed.). *Genocide of Indigenous Peoples: A Critical Bibliographic Review*. Transaction Publishers. pp. 61-87.

Youkee, Mat (3 Mayıs 2022). "'We were told our brothers were dead': Chile's lost tribe reclaims identity". *The Guardian* (İngilizce). Erişim tarihi: 3 Mart 2023.

INTERNATIONAL JOURNAL OF EASTERN MEDITERRANEAN STUDIES
REFEREED JOURNAL
ISSN NO: 2980-2350
VOL: 1, ISSUE: 3